

RP 180/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster ändras. Registret över företagstjänster ska göras till ett register som är gemensamt för närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråerna. I fortsättningen ska också arbets- och näringsbyråerna ha rätt att föra in uppgifter i registret. Oberoende av sekretessbestämmelserna ska arbets- och när-

ingsbyråerna utöver närings-, trafik- och miljöcentralerna ha rätt att få uppgifter ur registret över företagstjänster för att kunna sköta sina uppgifter. I lagen intas en förtydligande bestämmelse om uppgiftsmottagarens rätt att spara, skriva ut och kopiera de uppgifter som denne fått genom teknisk anslutning.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2013.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007) trädde i kraft den 1 maj 2007. I den aktuella lagen föreskrivs det om det kundinformationssystem för företagstjänster som drivs av arbets- och näringsministeriet, om närings-, trafik- och miljöcentralernas register över företagstjänster, vilket hör till kundinformationssystemet, samt om behandlingen av uppgifter om kunder i samband med de företagstjänster som tillhandahålls kunderna. Syftet med systemet varit att förbättra samverkan mellan statsförvaltningen och vissa andra organisationer när det gäller tjänster som tillhandahålls företag och på detta sätt förbättra företags verksamhetsbetingelser. Ett ytterligare syfte med lagen var att samordna de tjänster som tillhandahålls företag och att effektivisera övervakningen av företagsstöd.

Efter det att lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster stiftades har det skett sådana ändringar i statsförvaltningens organisationer och företags verksamhetsbetingelser som inte kunde förutses när lagen stiftades. Lagen har ändrats senast genom lag 1039/2010 som trädde i kraft 2010. Ändringen utvidgade kretsen av uppgifter som kan förmedlas inom kundinformationssystemet.

De föreslagna ändringarna gäller för det första omvandlingen av registret över företagstjänster till ett register som är gemensamt för närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsbyråernas rätt att föra in och hantera uppgifter i registret över företagstjänster samt att oberoende av sekretessbestämmelserna få uppgifter ur registret för att kunna sköta sina uppgifter.

För det andra gäller ändringarna användningen och användbarheten av de uppgifter som förmedlas enligt 6 § 2 mom. och handlingar som innehåller sådana uppgifter för dem som enligt 10 § har rätt till detta så att de sparar uppgifterna i organisationens eget datasystem eller ändrar dokumentets form för

att kunna skriva ut det eller kopierar uppgifterna.

Enligt 4 § 2 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster innefattar kundinformationssystemet för företagstjänster närings-, trafik- och miljöcentralernas gemensamma register över företagstjänster vilket innehåller information om data som erhållits och utarbetats i samband med genomförandet av företagstjänster. Den närings-, trafik- och miljöcentral som fört in eller på annat sätt hanterat uppgifter i registret över företagstjänster ansvarar för att uppgifterna är riktiga och att hanteringen skett i enlighet med lag.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna är statens regionala service- och utvecklingsorganisationer vars verksamhet styrs av arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, undervisningsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet samt Landsbygdsverket, Trafikverket och Evira. Arbets- och näringsbyråerna är lokalförvaltningsmyndigheter som är underställda närings-, trafik- och miljöcentralerna. Bestämmelser om såväl närings-, trafik- och miljöcentralerna som arbets- och näringsbyråerna finns i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (879/2009).

Arbets- och näringsbyråerna är självständiga ämbetsverk i förhållande till närings-, trafik- och miljöcentralerna och de har nämnts särskilt vid sidan av närings-, trafik- och miljöcentralerna i 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster.

Servicenätverket av arbets- och näringsbyråer samt närings-, trafik- och miljöcentraler reformeras före ingången av 2013. Inom verksamhetsområdet för varje central finns det endast en administrativ arbets- och näringsbyrå som har under sig ett tillräckligt antal verksamhetsställen för arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyråerna tillhandahåller sina person- och företagskunder ett brett utbud av tjänster som omfattar bl.a. tjänster i samband med jobsökning, rekrytering, kompetensutveckling, utveckling av arbetsgemenskapen, minskning av personalen samt stödande av sysselsättningen. Arbets-

och näringsbyråerna tillhör en regional servicehelhet där olika myndigheter och organisationer gemensamt tillhandahåller företagstjänster och utnyttjar nationella experter. Vid reformen av arbets- och näringsbyråernas tjänster har det betonats att man bör utgå från företagets behov.

I sin verksamhet tar arbets- och näringsbyråerna emot information som har väsentlig betydelse för tillhandahållandet av företagstjänster och som med tanke på lagens syfte borde föras in i registret över företagstjänster. Enligt 2 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster drivs registret över företagstjänster av närings-, trafik- och miljöcentralerna. Arbets- och näringsbyråerna nämns inte heller i 4 § 2 mom. vid sidan av närings-, trafik- och miljöcentralerna och de har således inte rätt att föra in uppgifter i registret över företagstjänster eller på annat sätt hantera uppgifter i registret. För att lagens syfte ska kunna uppfyllas ska verkställandet av lagen effektiviseras genom att avhjälpa denna brist.

Det föreslås att 2 § 1 mom. och 4 § 2 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster ändras så att registret över företagstjänster ska omvandlas till ett register som är gemensamt för närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråerna. I fortsättningen ska också arbets- och näringsbyråerna ha rätt att föra in och hantera uppgifter i registret. Den arbets- och näringsbyrå som fört in eller på annat sätt hanterat uppgifter i registret över företagstjänster ansvarar för att uppgifterna är riktiga och att hanteringen skett i enlighet med lag.

Vid sidan av kundinformationssystemet för företagstjänster har arbets- och näringsbyråerna till sitt förfogande arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem (s.k. ÚRA-system). Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 133/2012 rd). I 13 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ingår bestämmelser om arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. I 13 kap. 1 § föreskrivs det att för ordnande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice driver arbets- och näringsmyndigheterna ett kundin-

formationssystem för arbets- och näringsbyrån. Paragrafen innehåller en hänvisning till lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster.

Enligt 11 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster, sådan paragrafen lyder i lag 1532/2009, har närings-, trafik- och miljöcentralerna för att sköta sina uppgifter rätt att få uppgifter ur närings-, trafik- och miljöcentralernas register över företagstjänster utan hinder av sekretessbestämmelserna. Efter den föreslagna ändringen skulle också arbets- och näringsbyråerna vara ägare till registret över företagstjänster. Det krävs en ändring av 11 § så att också arbets- och näringsbyråernas rätt att få uppgifter ur registret över företagstjänster nämns i paragrafen.

Alla uppgifter som förs in i och förmedlas genom registret över företagstjänster ska vara sådana som behövs med tanke på tillhandahållandet av företagstjänster. Kravet på nödvändighet gäller också närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter ur registret för att kunna sköta sina uppgifter.

I 6 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster, sådan den lyder ändrad genom lag 1039/2010, delas uppgifterna in i två grupper: De uppgifter som avses i 1 mom. är grundläggande uppgifter om företag som enligt lagens ordalydelse kan behandlas i kundinformationssystemet för företagstjänster. De kan lämnas ut till sådana aktörer som nämns i 10 § 1 och 2 mom.

I 6 § 2 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster är det fråga om andra uppgifter som behövs vid verkställandet av företagstjänsterna och som enligt ordalydelsen i 2 mom. får förmedlas genom systemet. Dessa uppgifter kan enligt 10 § lämnas ut endast till de aktörer som nämns i 1 mom., dvs. arbets- och näringsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer, statens specialfinansieringsbolag och Landsbygdsverket.

Ordalydelsen i 6 § 2 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster avviker från 1 mom. så att man i 1 mom. talar om hantering av uppgifterna medan man

i 2 mom. talar om förmedling av uppgifterna. Uttrycken har inte definierats i lagen om kundinformationssystemet.

Enligt 2 § 2 mom. tillämpas på behandlingen av personuppgifter sekundärt personuppgiftslagen (523/1999). En definition på behandlingen av personuppgifter finns i 3 § 2 punkten i personuppgiftslagen där det föreskrivs att med behandling av personuppgifter avses insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifterna.

I 10 § 4 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster konstateras att uppgifter får också lämnas ut genom teknisk anslutning. Någon definition på teknisk anslutning finns inte i lagstiftningen, men den avser tillträdet till datainnehåll bakom anslutningen utan att den som ansvarar för datainnehållet uttryckligen överlämnar uppgifterna, vilket alltid inbegriper samtycket till att uppgiften utlämnas. Teknisk anslutning innebär en teknisk möjlighet att läsa uppgifter i registret direkt ur registret. Teknisk anslutning avviker från normal utlämning av uppgifter så att när registerföraren ger tillstånd till anslutning överlämnar denne delvis hanteringen av registret till en annan och därför är det fråga om en sak som är mer omfattande än utlämning.

Då uppgifterna enligt kundinformationssystemet för företagstjänster också kan utlämnas i form av sedvanliga handlingar som överläts till mottagaren kan det inte tänkas att den elektroniska formen skulle ha en särställning så att mottagaren endast hade rätt att optiskt läsa uppgifterna utan att ha rätt att skriva ut dem eller spara dem.

Rätten till att spara, skriva ut och annars kopiera uppgifter med hjälp av teknisk anslutning behövs för att uppgifter ska kunna användas i mottagarorganisationens egen verksamhet och som grund för beslut som organisationen fattar. För att lagens syfte skulle kunna uppfyllas bör mottagaren av uppgifterna ha rätt att i sitt eget datasystem få spara uppgifter, skriva ut uppgifter och kopiera uppgifter som denne fått genom den tekniska anslutningen.

Lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster ska med stöd av 2 § 2 mom. läsas tillsammans med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen. På kundinformationssystemet för företagstjänster och de uppgifter som förs in i och förmedlas genom systemet tillämpas sekundärt offentlighetslagen. I offentlighetslagen görs det skillnad mellan att uppgifter läggs fram för påseende och att personuppgifter lämnas ut ur en myndighets personregister. Enligt 16 § 1 mom. i offentlighetslagen kan uppgifter lämnas ut ur en myndighetshandling muntligen eller så att handlingen läggs fram för påseende och kopiering eller får avlyssnas hos myndigheten eller så att en kopia eller en utskrift av den lämnas ut.

Bestämmelser om utlämning av personuppgifter ur en myndighets personregister finns i 16 § 3 mom. i offentlighetslagen. Enligt 16 § 3 mom. i offentlighetslagen får personuppgifter ur en myndighets personregister lämnas ut i form av en kopia eller en utskrift eller i elektronisk form om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd för personuppgifter har rätt att registrera och använda sådana personuppgifter.

Offentlighetslagens begränsning beträffande utlämning av personuppgifter gäller utlämnande av personuppgifter i form av en kopia eller utskrift eller i elektronisk form. Begränsningen gäller en avskrift som ges ur ett personregister som upprätthålls manuellt och en utskrift av ett register som förs med hjälp av automatisk databehandling. Begränsningen hindrar inte att anteckningar görs av de uppgifter som finns i registret. Att personuppgifter i ett personregister läggs fram för påseende och kopiering eller avlyssning hos myndigheten är inte utlämning enligt offentlighetslagen.

Det är inte klart huruvida de villkor för utlämning av uppgifter som anges i 16 § 3 mom. i offentlighetslagen är tillämpliga på utlämning av sådana uppgifter som avses i 10 § 1 mom. i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster. Av denna anledning föreslås det att det i 10 § 4 mom. tas in en mening som anger att mottagaren av uppgifter som denne fått genom en teknisk anslutning får spara uppgifterna i den egna or-

ganisationens datasystem, skriva ut uppgifterna och kopiera dem.

De förslagna ändringarna avser inte att utvidga kretsen av de uppgifter som enligt 6 § kan fås genom kundinformationssystemet.

I 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) finns bestämmelser om sekretessen för uppgifter om specialfinansieringsbolagets kunder vilka avviker från offentlighetslagen. I paragrafen föreskrivs det att den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ i bolaget eller i en sammanslutning som hör till samma koncern som bolaget eller som anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund vid bolaget eller hos någon annan person med anknytning till bolagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som skall hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagets bolagsstämma.

Enbart uppgiften om att man är kund hos någon omfattas av affärs- och yrkeshemligheten. Finnvera Abp får inte avslöja för utomstående namnen på sina kunder eller andra sådana parter som den har eller haft kontakt med.

Enligt 5 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag gäller tystnadsplikten också sådana uppgifter som förmedlas genom kundinformationssystemet för företagstjänster. De uppgifter som nämns i bestämmelsen får alltså lämnas ut endast till sådana parter som nämns i 10 § i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster. Bestämmelsen om tystnadsplikt i lagen om statens specialfinansieringsbolag gäller också de uppgifter som med stöd av 10 § 4 mom. sparats, skrivits ut eller kopierats från kundinformationssystemet för företagstjänster.

Målet har varit att säkerställa ett effektivt skydd för och en behörig användning av de affärs- och yrkeshemligheter, personuppgif-

ter samt andra sekretessbelagda uppgifter som förmedlas genom kundinformationssystemet för företagstjänster bl.a. genom ett bokföringssystem, anvisningar om beviljande av behörighet samt avtal om säkerhetsarrangemang mellan dem som använder sig av kundinformationssystemet.

2 Propositionens konsekvenser

Syftet med propositionen är att effektivisera uppfyllandet av lagens syfte genom att avhjälpa sådana brister som blivit kvar i lagen. Propositionen har inte några betydelsefulla konsekvenser för statsekonomi eller andra konsekvenser.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Utlåtande över propositionen har begärts av jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, utrikesministeriet, arbets- och näringsministeriets närings- och innovationsavdelning samt avdelning för selsättning och företagande, Finnvera Abp, Finpro ry, Landsbygdsverket, Utbildningsstyrelsen, Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer samt av dataombudsmannens byrå. Utlåtande har också begärts av närings-, trafik- och miljöcentralerna, vilka ombads att vidarebefordra begäran om utlåtande till arbets- och näringsbyråerna. Den respons som erhöles vid remissförandet med anledning av propositionen har i huvudsak varit positiv. Responsen har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2013.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007) 2 § 1 mom., 4 § 2 mom., 10 § 4 mom. och 11 §, sådana de lyder, 2 § 1 mom., 4 § 2 mom. och 11 § i lag 1532/2009 samt 10 § 4 mom. i lag 1039/2010, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om det kundinformationssystem för företagstjänster som drivs av arbets- och näringsministeriet, om närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas gemensamma register över företagstjänster, vilket hör till kundinformationssystemet, samt om behandlingen av uppgifter om kunder i samband med de företagstjänster som tillhandahålls kunderna.

4 §

Kundinformationssystemet

Kundinformationssystemet för företagstjänster innefattar närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas gemensamma register över företagstjänster vilket innehåller information om data som erhållits och utarbetats i samband med genomförandet av företagstjänster. Den närings-, trafik- och miljöcentral eller arbets- och näringsbyrå som fört in eller på annat sätt hanterat uppgifter i registret över företagstjänster ansvarar för att uppgifterna är

riktiga och att hanteringen skett i enlighet med lag.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur kundinformationssystemet

Uppgifter får också lämnas ut genom teknisk anslutning. Mottagaren har rätt att spara, skriva ut och kopiera de uppgifter som lämnats ut genom teknisk anslutning.

11 §

Användning av uppgifter i registret över företagstjänster vid närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråerna

Oberoende av sekretessbestämmelserna har närings-, trafik- och miljöcentralerna samt arbets- och näringsbyråerna för att sköta sina uppgifter rätt att få uppgifter ur registret över företagstjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 13 december 2012

Vid förhinder för statsministern, utrikesminister

ERKKI TUOMIOJA

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

Lag**om ändring av lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kundinformationssystemet för företagstjänster (240/2007) 2 § 1 mom., 4 § 2 mom., 10 § 4 mom. och 11 §, sådana de lyder, 2 § 1 mom., 4 § 2 mom. och 11 § i lag 1532/2009 samt 10 § 4 mom. i lag 1039/2010, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om det kundinformationssystem för företagstjänster som drivs av arbets- och näringsministeriet, om närings-, trafik- och miljöcentralernas register över företagstjänster, vilket hör till kundinformationssystemet, samt om behandlingen av uppgifter om kunder i samband med de företagstjänster som tillhandahålls kunderna.

4 §

Kundinformationssystemet

Kundinformationssystemet för företagstjänster innefattar närings-, trafik- och miljöcentralernas gemensamma *register över företagstjänster* vilket innehåller information om data som erhållits och utarbetats i samband med genomförandet av företagstjänster. Den närings-, trafik- och miljöcentral som fört in eller på annat sätt hanterat uppgifter i registret över företagstjänster ansvarar för att uppgifterna är riktiga och att hanteringen skett i enlighet med lag.

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om det kundinformationssystem för företagstjänster som drivs av arbets- och näringsministeriet, om närings-, trafik- och miljöcentralernas *och arbets- och näringsbyråernas gemensamma* register över företagstjänster, vilket hör till kundinformationssystemet, samt om behandlingen av uppgifter om kunder i samband med de företagstjänster som tillhandahålls kunderna.

4 §

Kundinformationssystemet

Kundinformationssystemet för företagstjänster innefattar närings-, trafik- och miljöcentralernas *och arbets- och näringsbyråernas gemensamma register över företagstjänster* vilket innehåller information om data som erhållits och utarbetats i samband med genomförandet av företagstjänster. Den närings-, trafik- och miljöcentral *eller arbets- och näringsbyrå* som fört in eller på annat sätt hanterat uppgifter i registret över företagstjänster ansvarar för att uppgifterna är riktiga och att hanteringen skett i enlighet med lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

10 §

*Utlämnande av uppgifter ur kundinfor-
mationssystemet*

*Utlämnande av uppgifter ur kundinfor-
mationssystemet*

Uppgifter får också lämnas ut genom tek-
nisk anslutning.

Uppgifter får också lämnas ut genom tek-
nisk anslutning. *Mottagaren har rätt att spa-
ra, skriva ut och kopiera de uppgifter som
lämnats ut genom teknisk anslutning.*

11 §

11 §

*Användning av uppgifter i registret över före-
tagstjänster vid närings-, trafik- och miljö-
centralerna*

*Användning av uppgifter i registret över fö-
retagstjänster vid närings-, trafik- och miljö-
centralerna samt arbets- och näringsbyrå-
erna*

Utan hinder av sekretessbestämmelserna
har närings-, trafik- och miljöcentralerna för
att sköta sitt uppdrag rätt att få uppgifter ur
närings-, trafik- och miljöcentralernas register
över företagstjänster.

Oberoende av sekretessbestämmelserna har
närings-, trafik- och miljöcentralerna *samt*
arbets- och näringsbyråerna för att sköta
sina uppgifter rätt att få uppgifter ur registret
över företagstjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .